Šetrná řešení v praxi: Kvalita vnitřního prostředí - Osvětlení a stínění zkušenosti z praxe

Série vzdělávacích webinářů ve spolupráci CZGBC/ČKA

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ

Šetrná řešení v praxi

- Cíl - představit komplexní pohled na šetrné budovy
- Praktické ukázky šetrných řešení
- Interaktivní formát online ZOOM
- Možnost dotazů přes Q&A
- Prezentace a kontakty budou k dispozici na komunikačních kanálech ČKA a CZGBC.
- Debaty plánované vždy ve středu v 16:00

Nadcházející témata:

- 12.5. Šetrná řešení v praxi: Kvalita vnitřního prostředí – Akustika zkušenosti z praxe
- 26.5. Šetrná řešení v praxi: Kvalita vnitřního prostředí – Technologie pro sdílení
- 2.6. Šetrná řešení v praxi: Kvalita vnitřního prostředí – Urbanismus a komunita

- Sledujte na YouTube Rady
- www.zdravabudova.cz

ŠETRNÁ ŘEŠENÍ V PRAXI

Kvalita vnitřního prostředí - Osvětlení a stínění zkušenosti z praxe

Mluvčí :

- Lenka Maierová ČVUT UCEEB, Vliv světla na kognitivní funkce, zkušenosti z praxe z prostředí škol a domovů pro seniory
- Martin Smítal, Kvalita světla v kancelářském prostředí

ČVUT UCEEB

PROLICHT CZECH

ČVUT

UCEEB

ZDRAVÉ OSVĚTLENÍ

Ing. arch. Lenka Maierová, Ph.D.
Platforma pro zdravé osvětlování, UCEEB, ČVUT v Praze

ČVUT

UCEEB

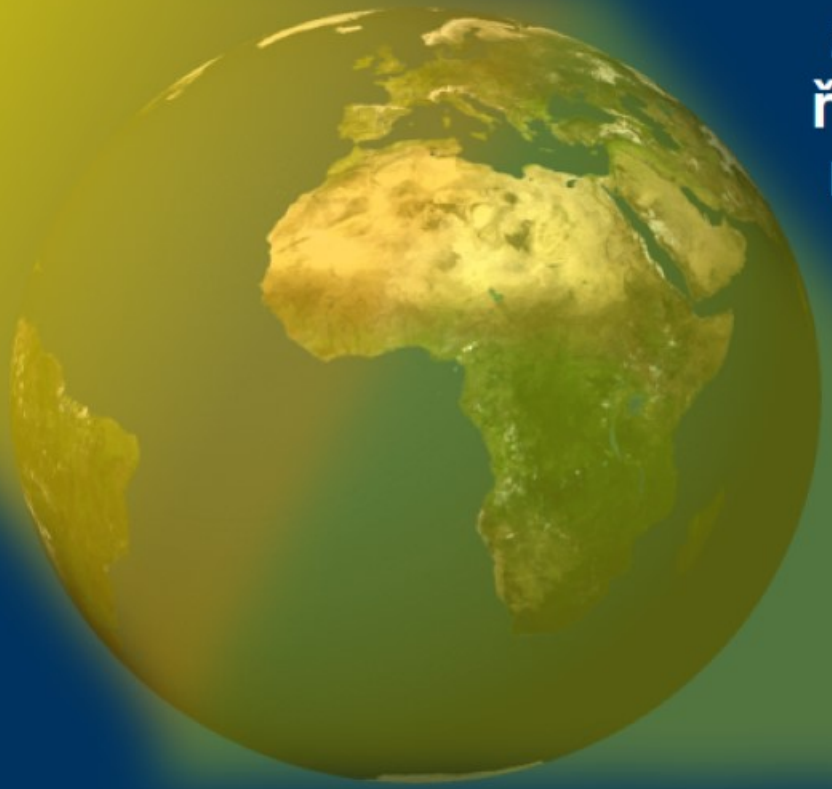

Střídání světla a tmy během dne a noci je základní přírodní cyklus řídící fyziologii, chování a reprodukci všech živých organismů na Zemi

Biorytmy s denní periodou
(ve spánku/bdění, tělesné teplotě, neuronální aktivitě, genové expresi, imunitních funkcích, metabolismu, produkci hormonů - melatoninu...)

V NAŠEM ORGANISMU SE VŠECHNO RYTMICKY MĚNÍ...

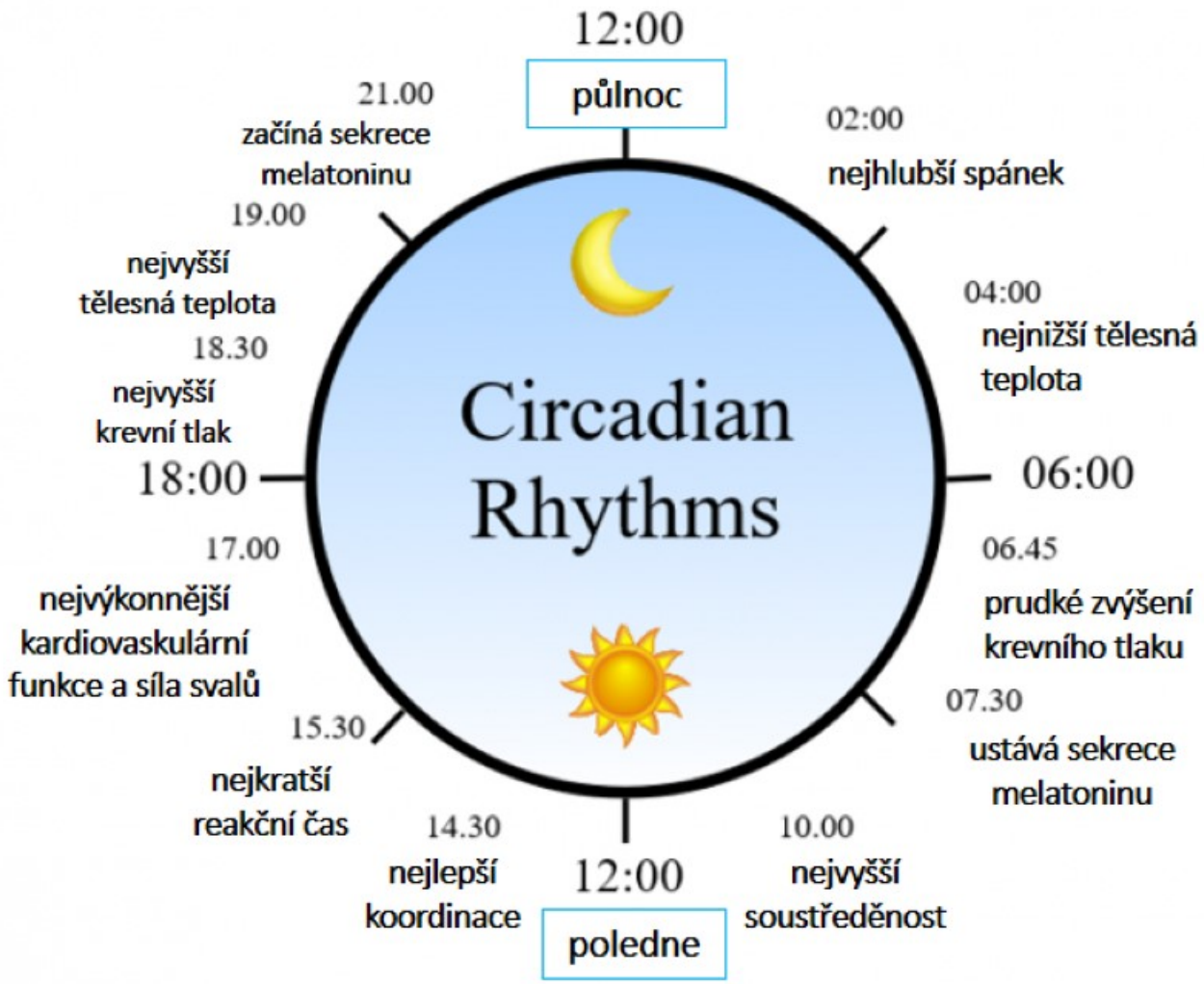

V NAŠEM ORGANISMU SE VŠECHNO RYTMICKY MĚNÍ...

Biologické hodiny potřebují ke své kalibraci každodenní přesnou informaci o slunečním čase, kterou **odečítají z kontrastu** mezi světlem a tmou při svítání a soumraku

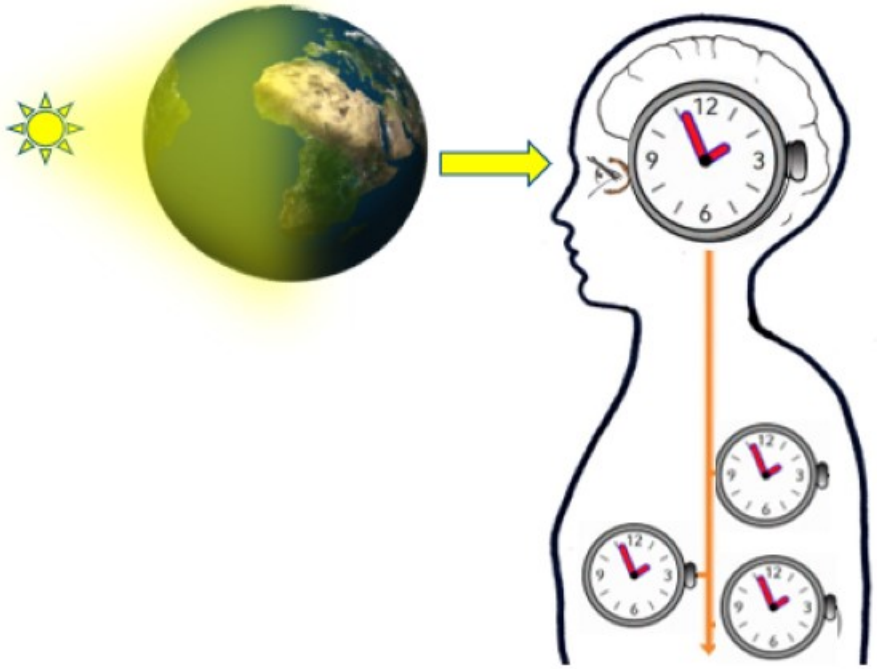

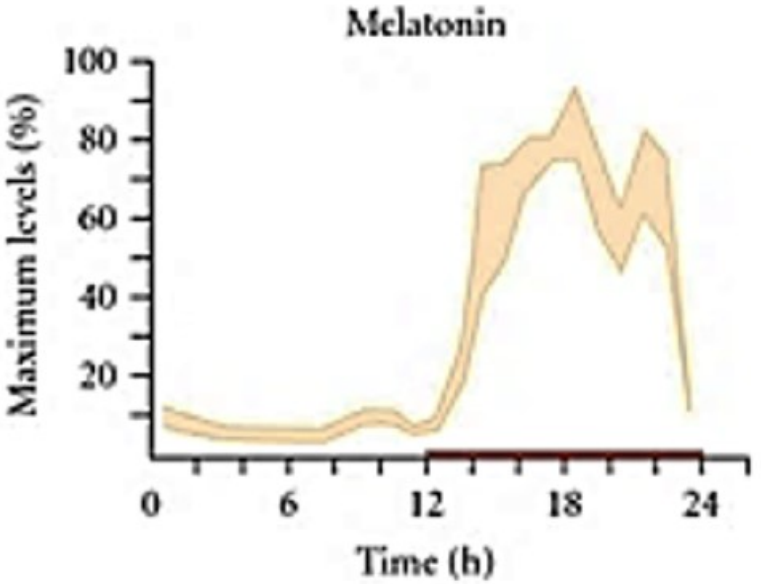

ČVUT

UCEEB

MĚSTSKÝ ČLOVĚK

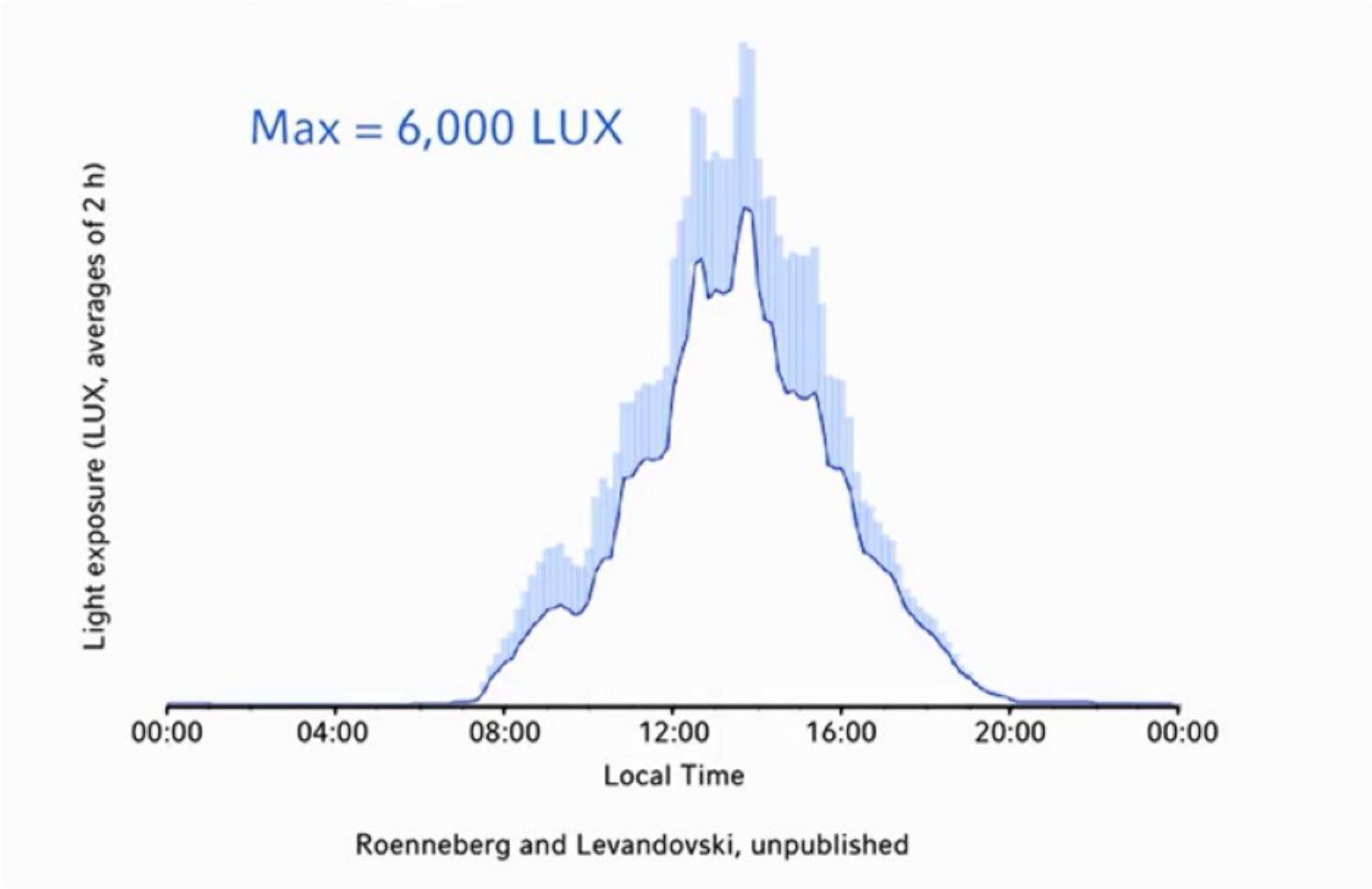

ČVUT

UCEEB

ČLOVĚK PRACUJÍCÍ VENKU

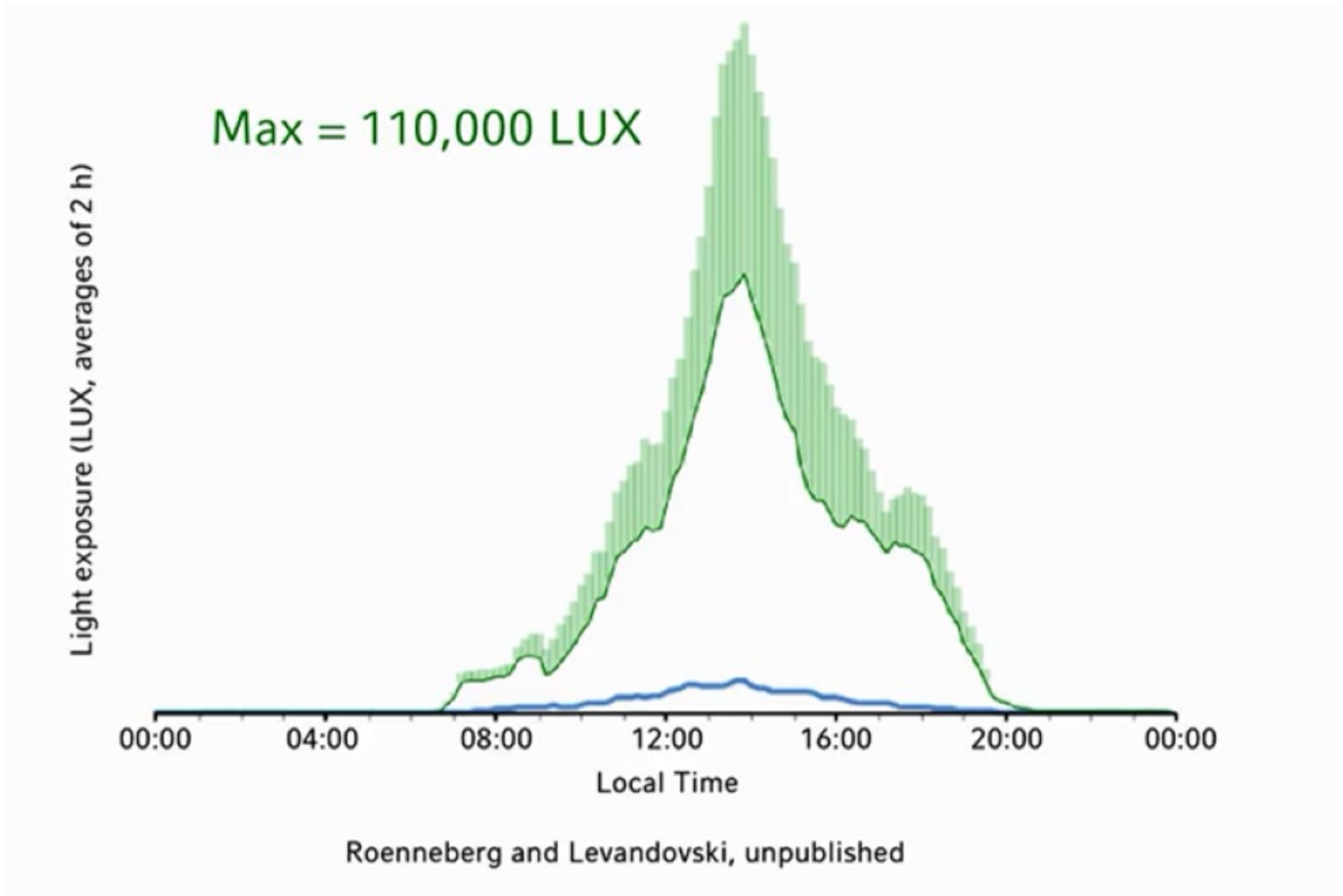

ČVUT

UCEEB

A V NOCI

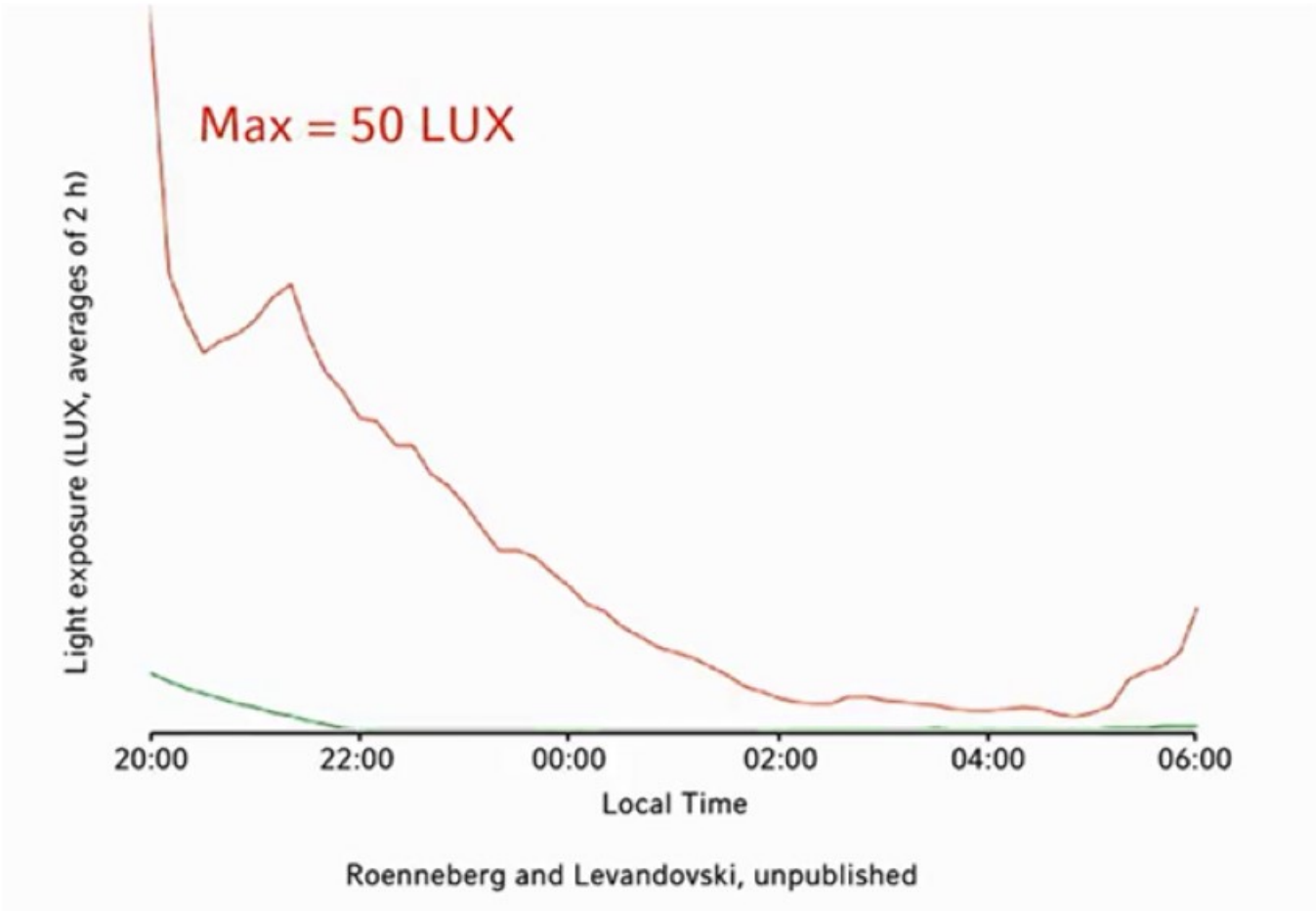

ČVUT

UCEEB

PRO-KOGNITIVNÍ OSVĚTLENÍ ŠKOLNÍCH UČEBEN

ČVUT

UCEEB

CÍLE

- Zvýšit intenzitu osvětlení v učebnách (biologické potřeby organismu)
- Přinést do interiéru kvalitu denního světla (spektrum)
- Neporušit zrakový komfort – kontrast na tabuli / projekci
- Neplýtvat energií

ČVUT

UCEEB

SROVNÁNÍ MEZI GYMNÁZII

- 2 gymnázia,
  (2 x 50 studentů)
- běžné osvětlení
  x plnospektrální LED
- kognitivní testy
  krátkodobá paměť
  soustředění

- subjektivní
  hodnocení
  (dotazníky)
- chronobiologické
  faktory

ČVUT

UCEEB

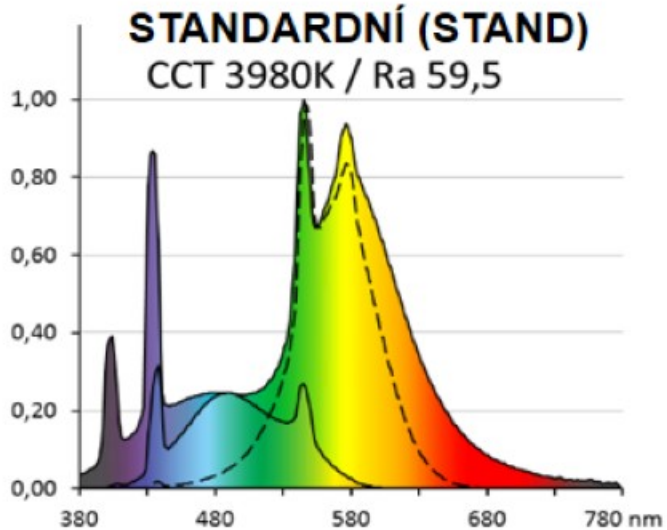

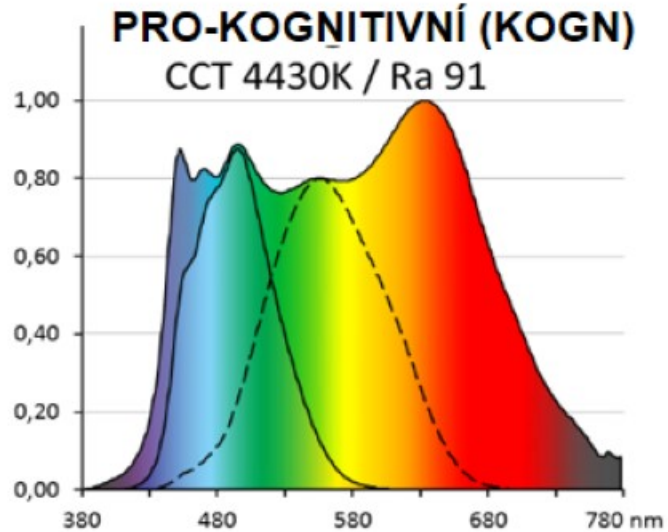

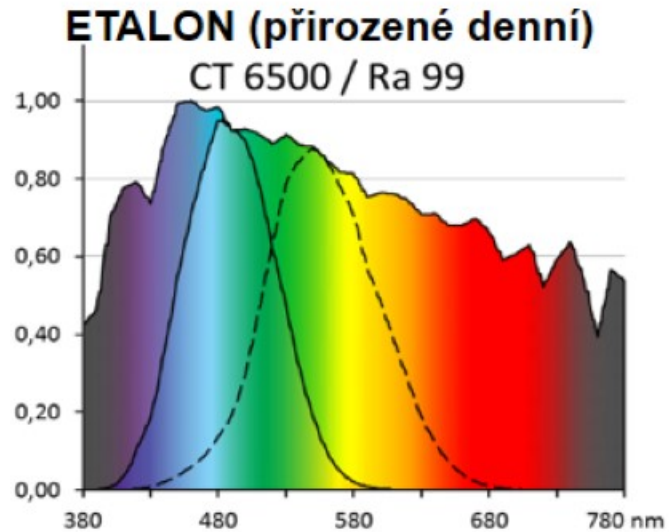

SPEKTRÁLNÍ SLOŽENÍ SVĚTLA V UČEBNÁCH

měřeno na horizontální rovině lavice v průběhu testování.

plná křivka = biologicky účinnost;

čárkovaná křivka = zraková účinnost záření.

ČVUT

UCEEB

ZJIŠTĚNÍ

ČVUT

UCEEB

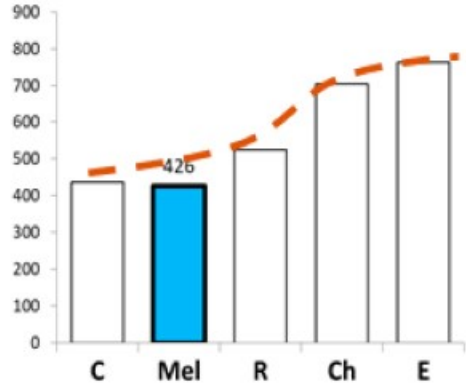

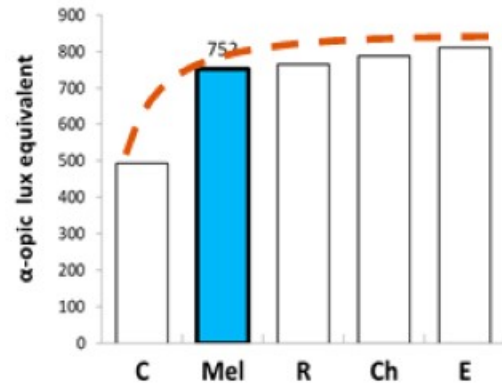

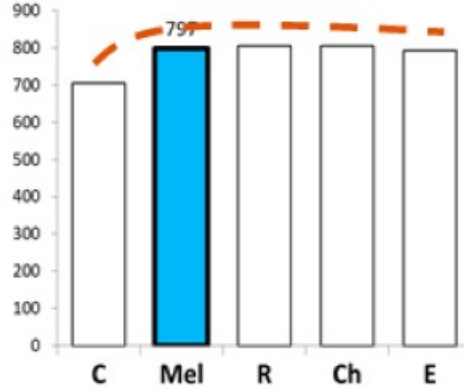

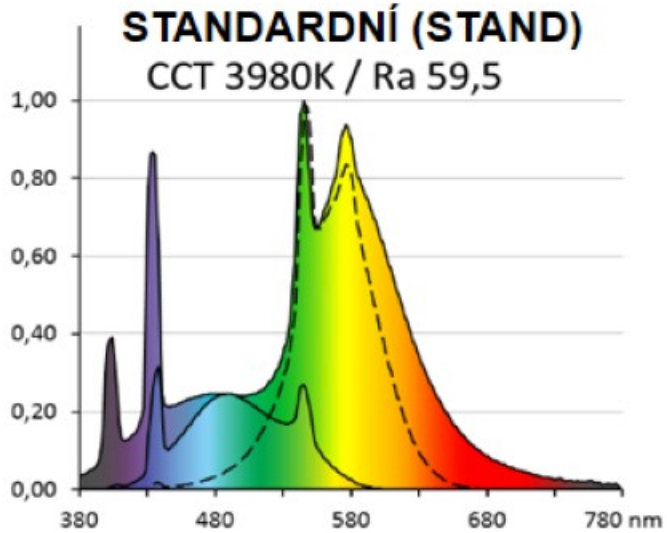

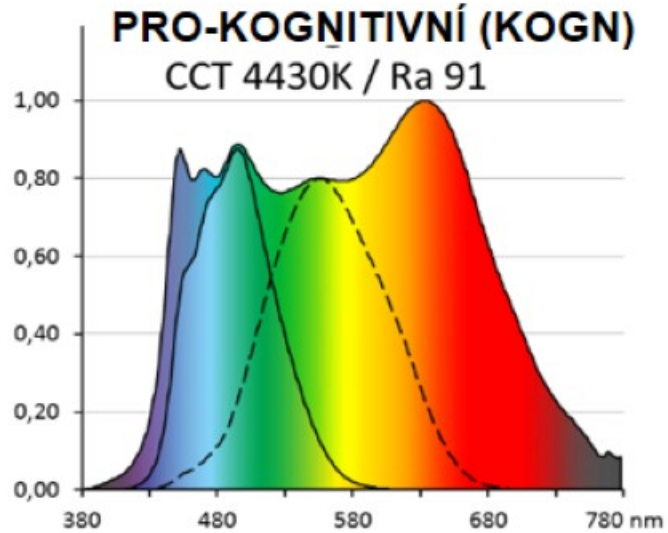

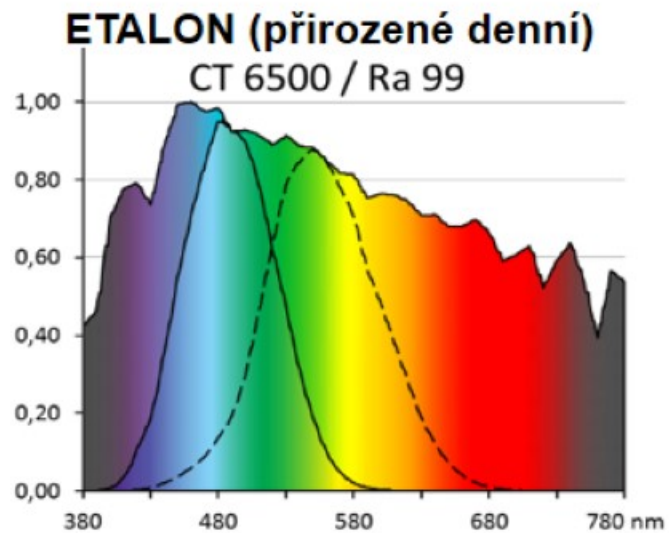

SPEKTRÁLNÍ SLOŽENÍ SVĚTLA V UČEBNÁCH

měřeno na horizontální rovině lavice v průběhu testování.

plná křivka = biologicky účinnost;

čárkovaná křivka = zraková účinnost záření.

ČVUT

UCEEB

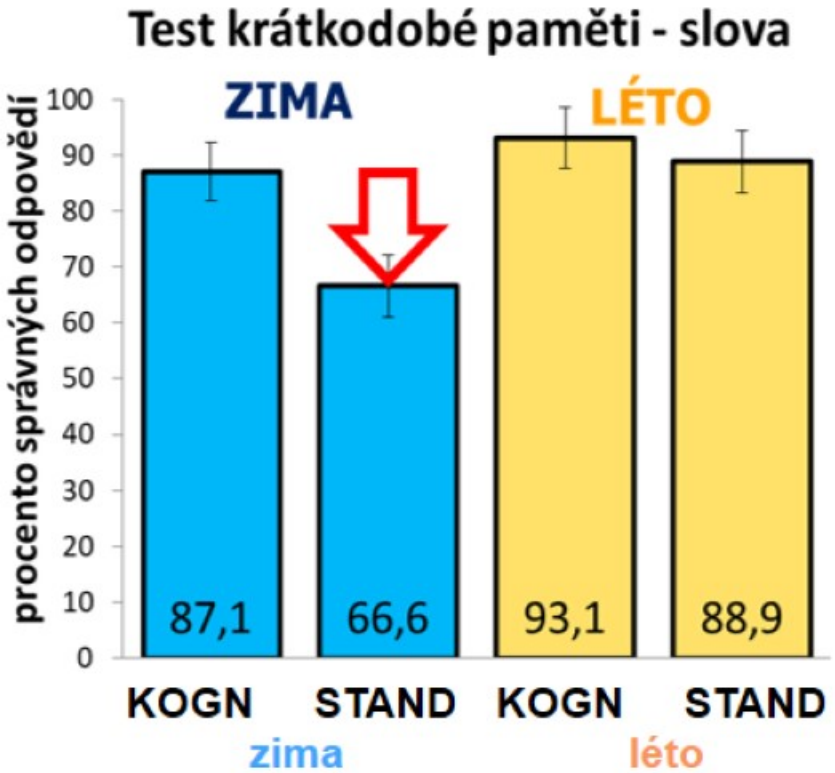

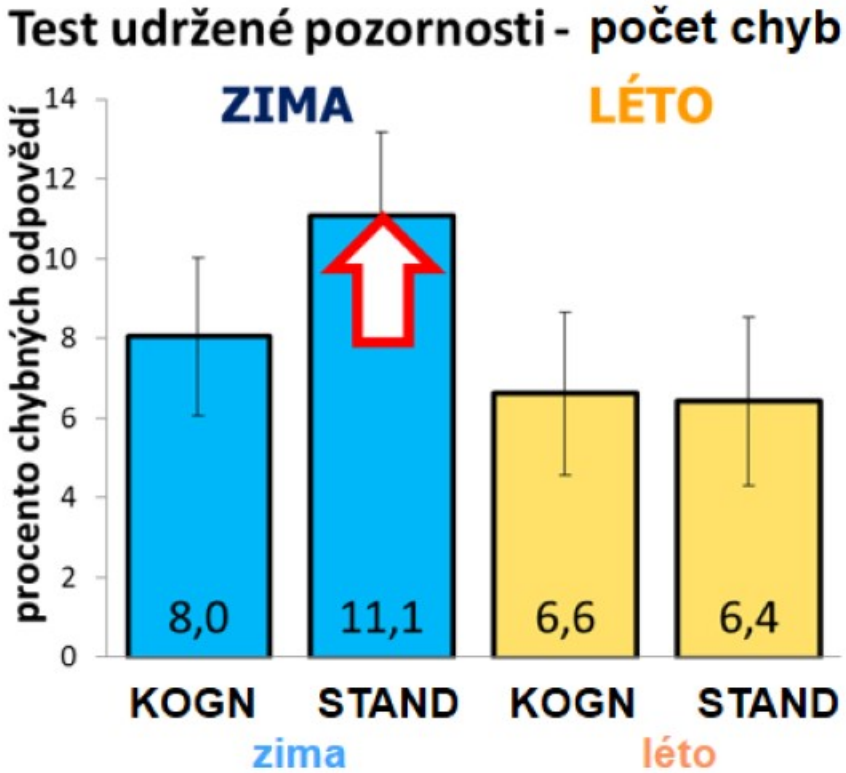

VYHODNOCENÍ TESTŮ VÝKONNOSTI

KOGN – pro-kognitivní LED osvětlení

STAND – běžné osvětlení (zářivka 4000K)

SUBJEKTIVNÍ HODNOCENÍ V DOTAZNÍKU

„Je zde příliš mnoho světla ?“

ČVUT

UCEEB

ČVUT

UCEEB

BIODYNAMICKÝ OSVĚTLOVACÍ SYSTÉM PRO DOMOVY SENIORŮ

ČVUT

UCEEB

Jasný slunečný den

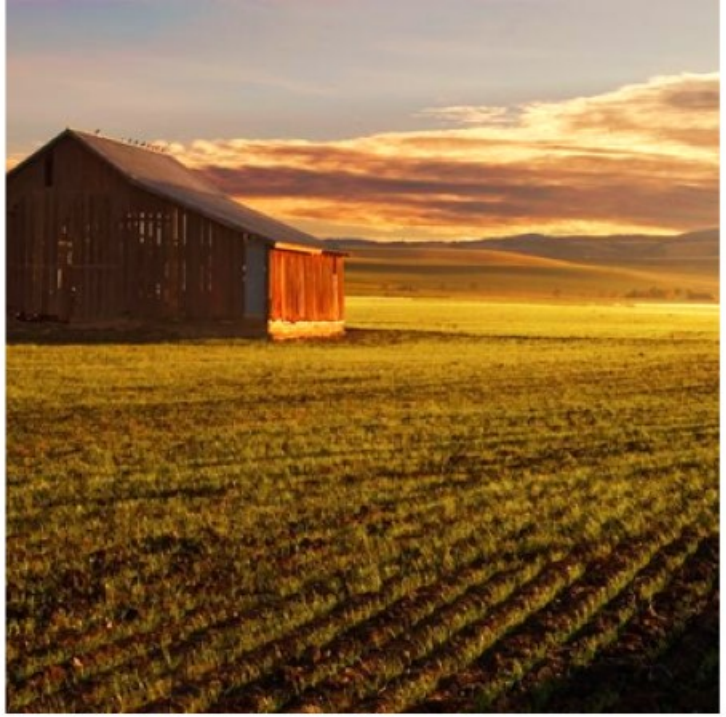

Podvečerní světlo

Oheň

ČVUT

UCEEB

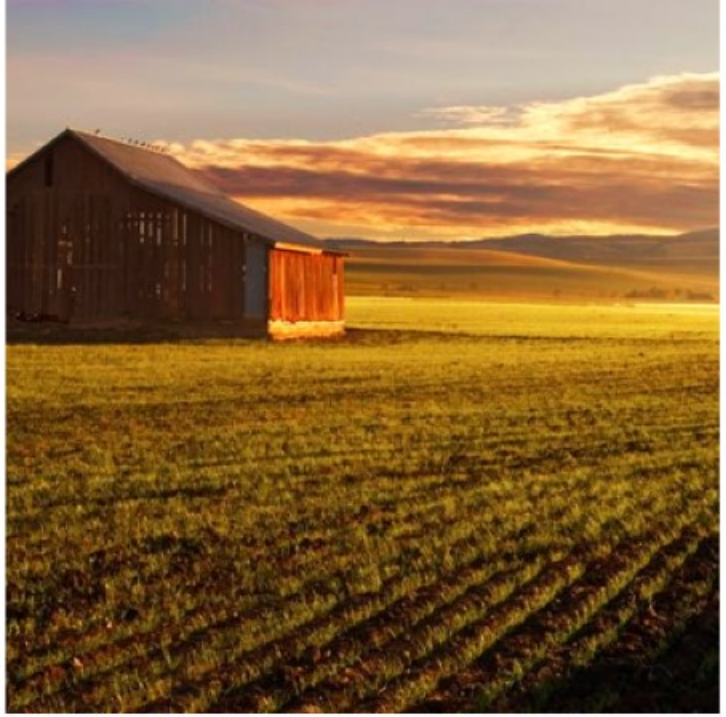

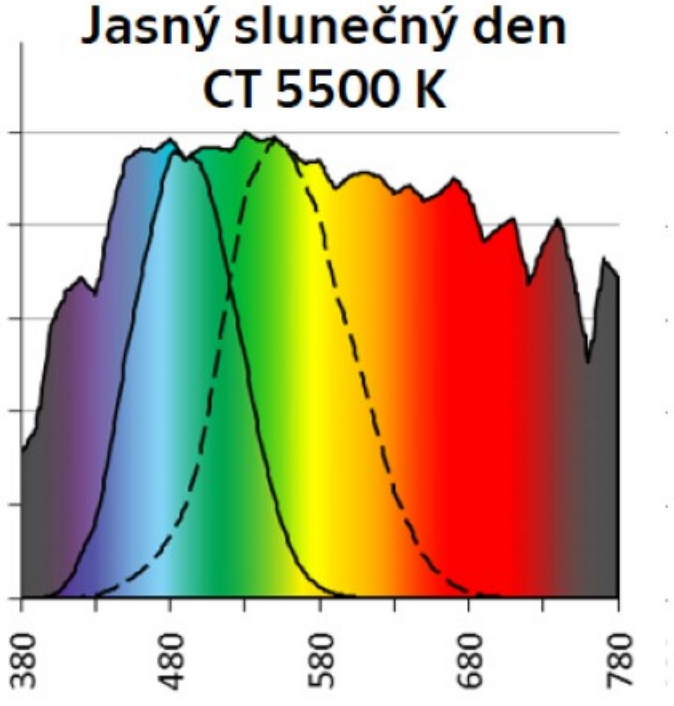
Jasný slunečný den
CT 5500 K
380
480
580
680
780

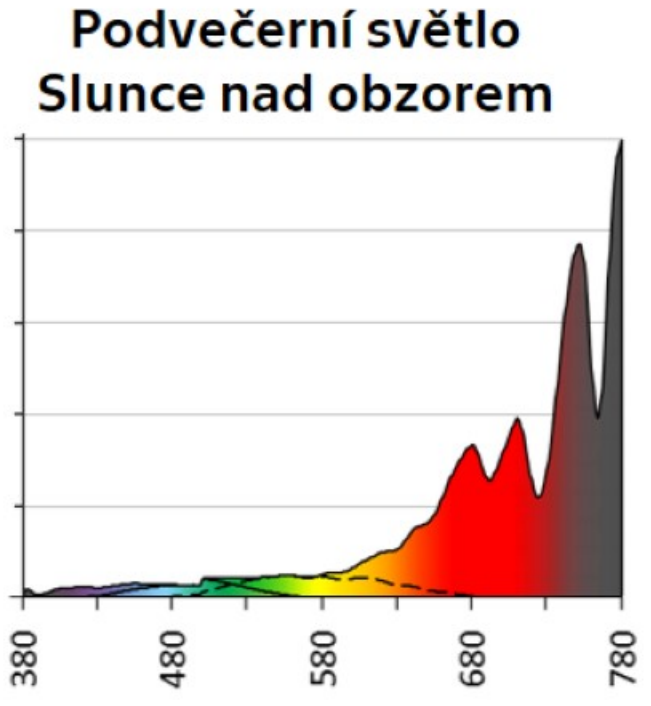
Podvečerní světlo
Slunce nad obzorem
380
480
580
680
780

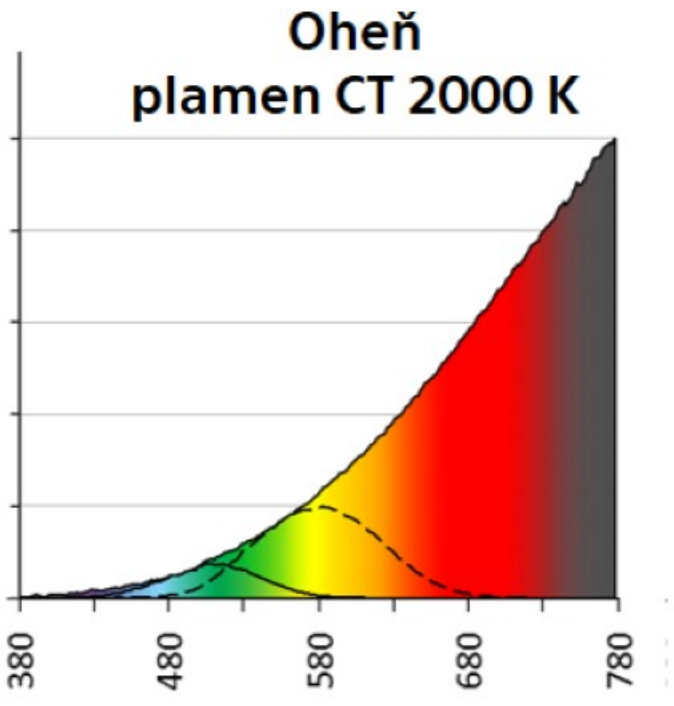
Oheň
plamen CT 2000 K
380
480
580
680
780

ČVUT

UCEEB

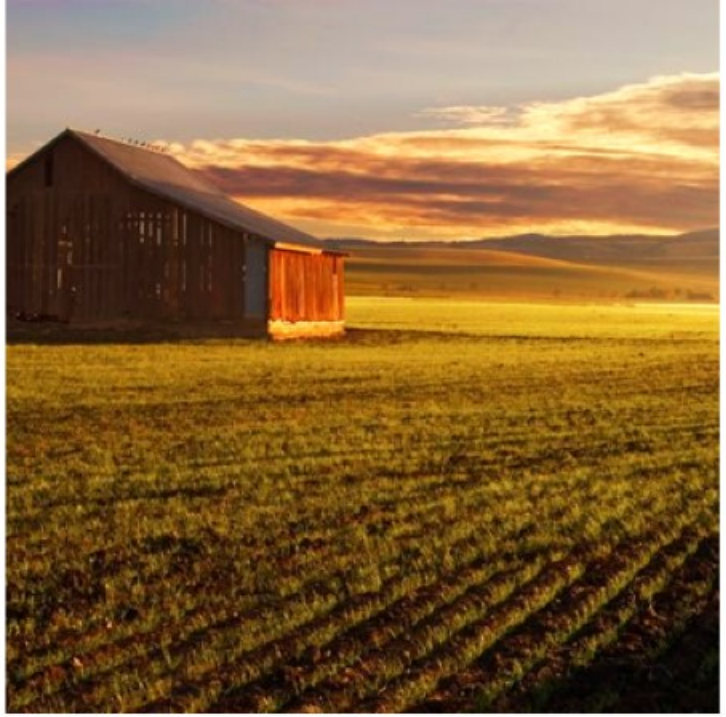

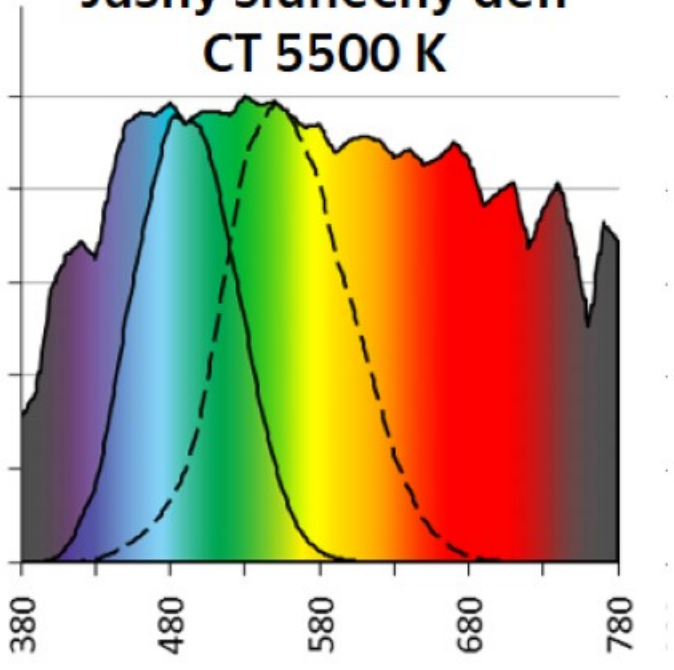
Jasný slunečný den
CT 5500 K
380
480
580
680
780

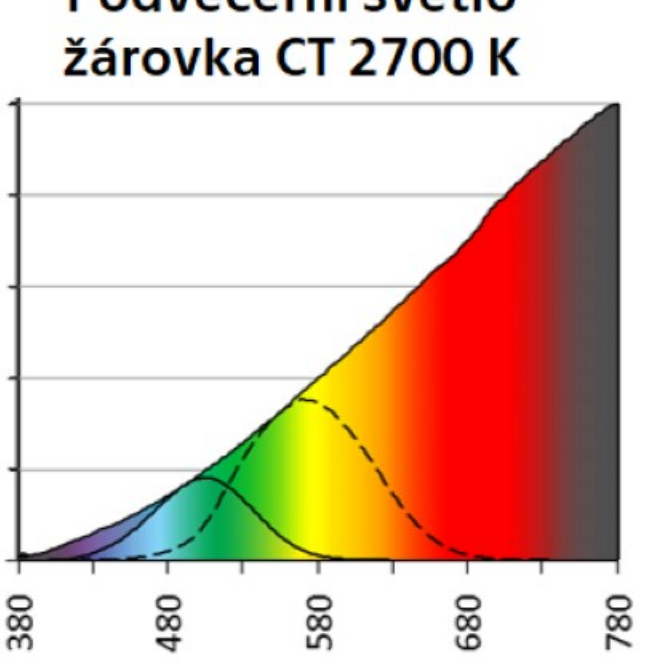
Podvečerní světlo
žárovka CT 2700 K
380
480
580
680
780

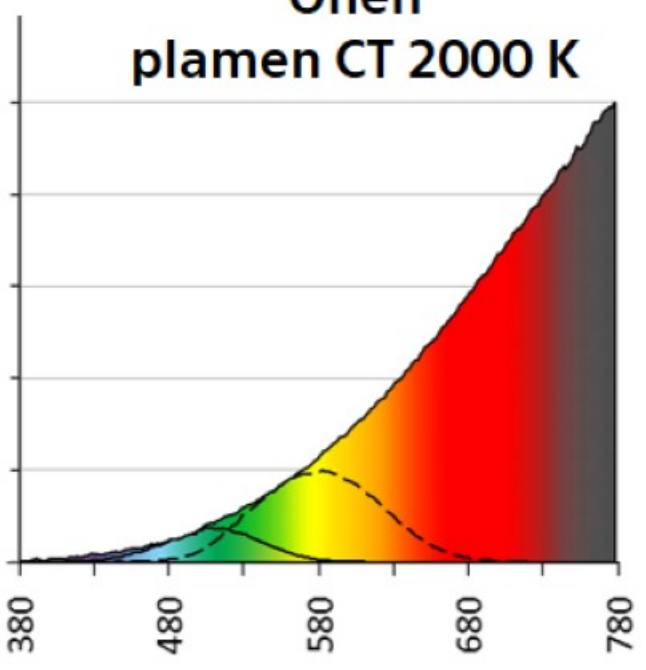
Oheň
plamen CT 2000 K
380
480
580
680
780

ČVUT

UCEEB

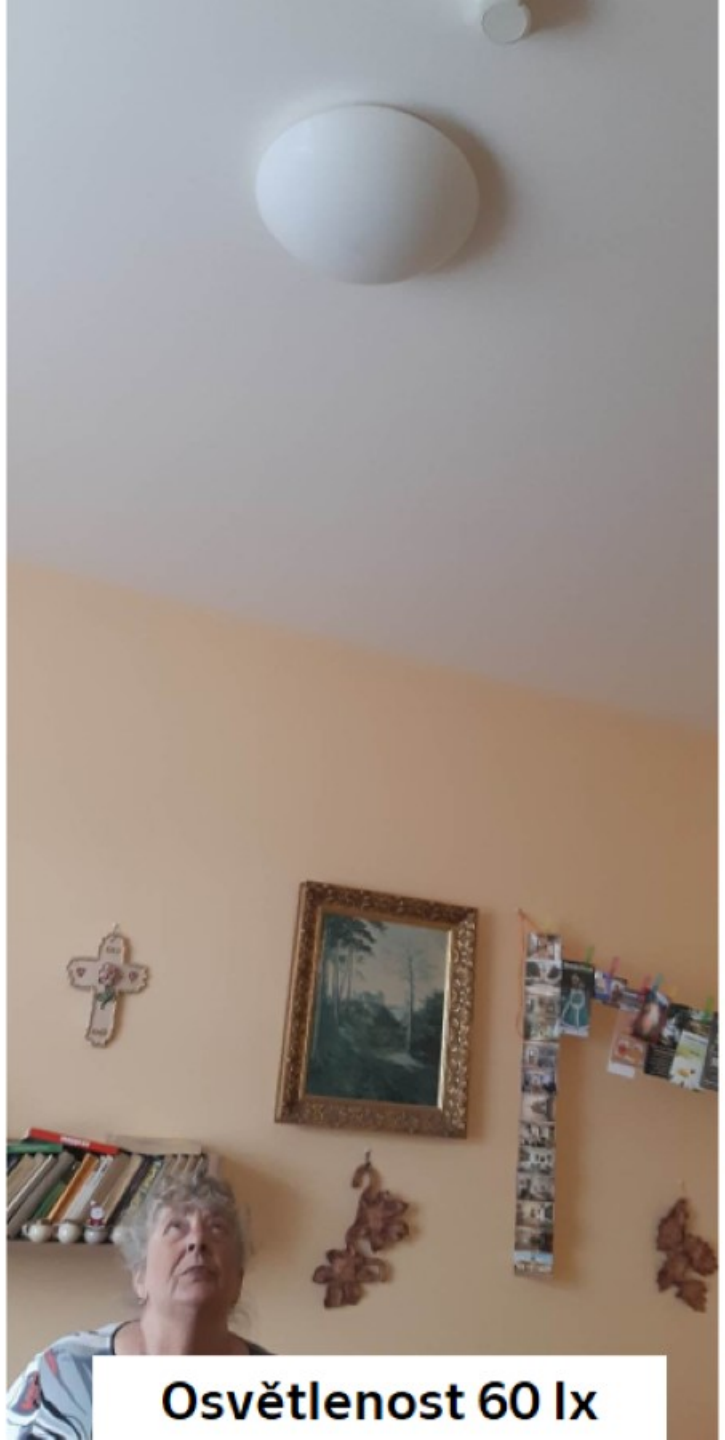

Osvětlenost 60 lx

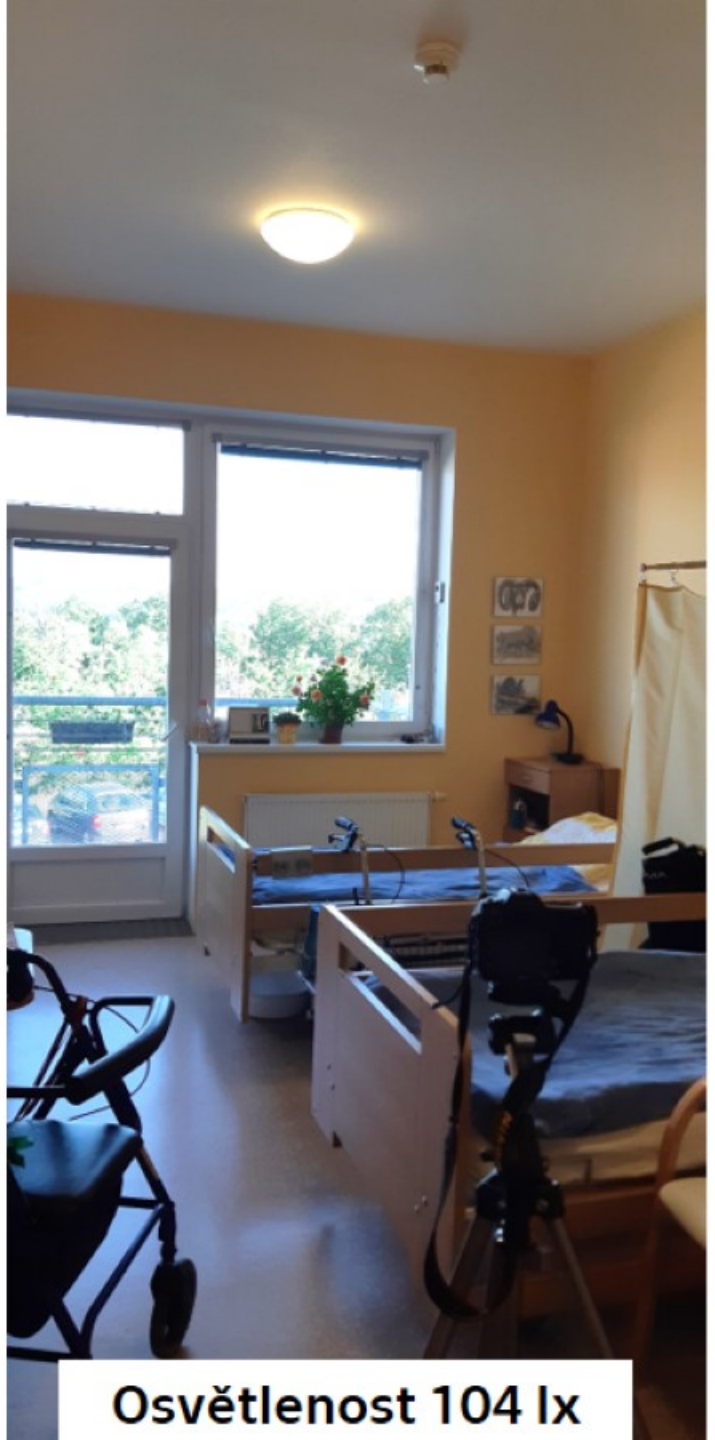

Osvětlenost 104 lx

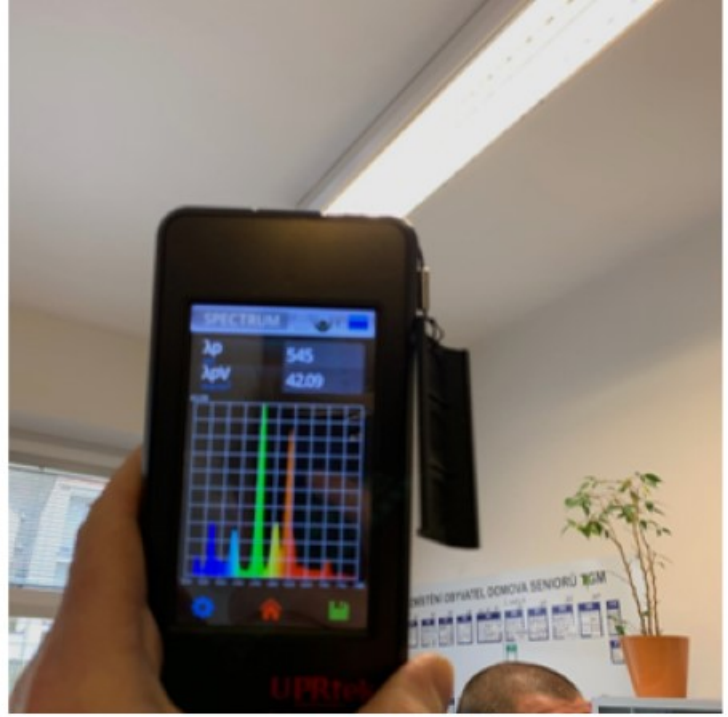

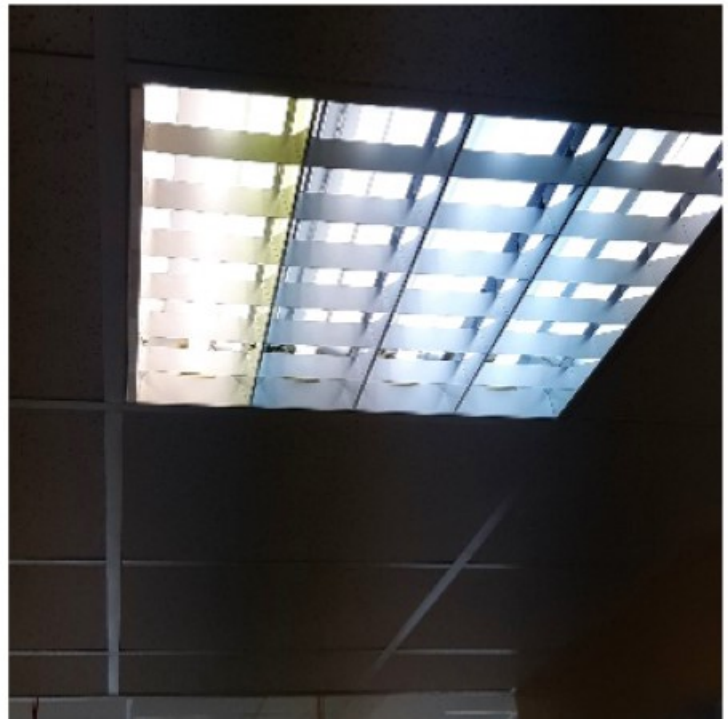

ČVUT

UCEEB

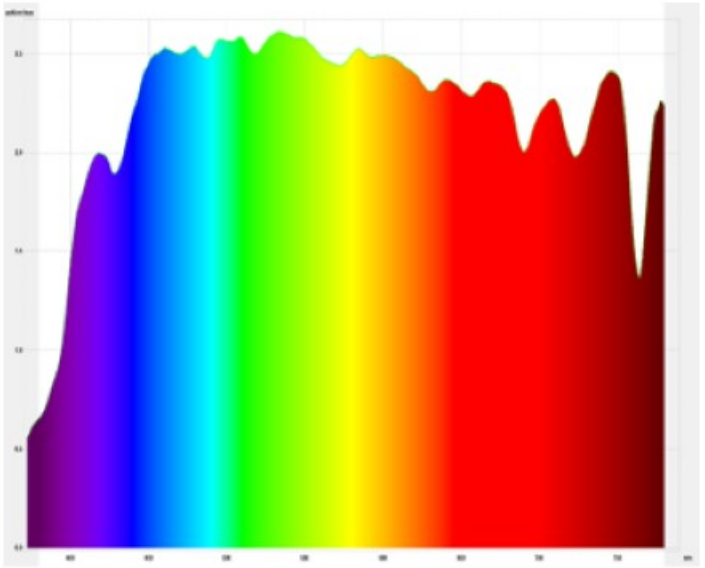

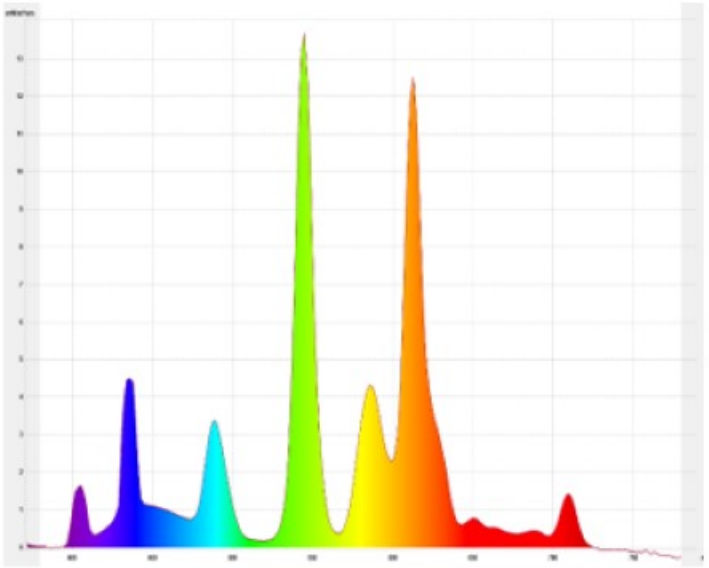

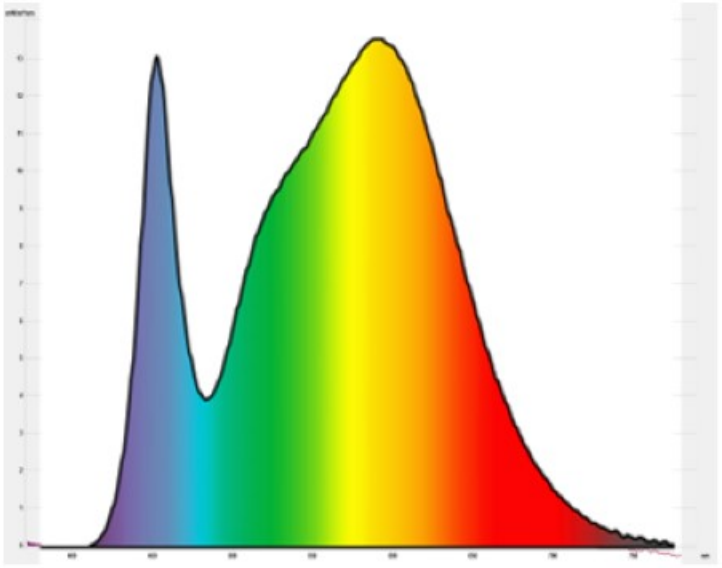

PŮVODNÍ OSVĚTLENÍ (ODPOVÍDÁ ČSN)

Přirozené denní světlo
(CT 5500 K)

Umělé osvětlení (zářivka)
CCT 4000 K

LED neutrální bílá
CCT 4000 K

ČVUT

UCEEB

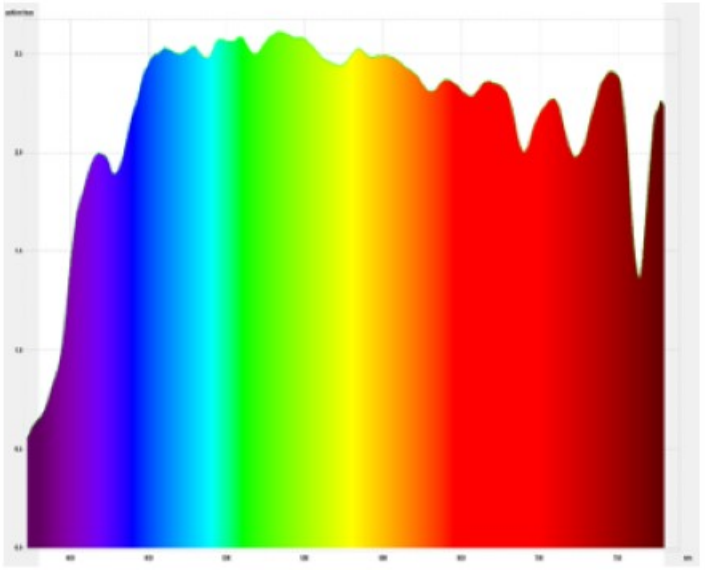

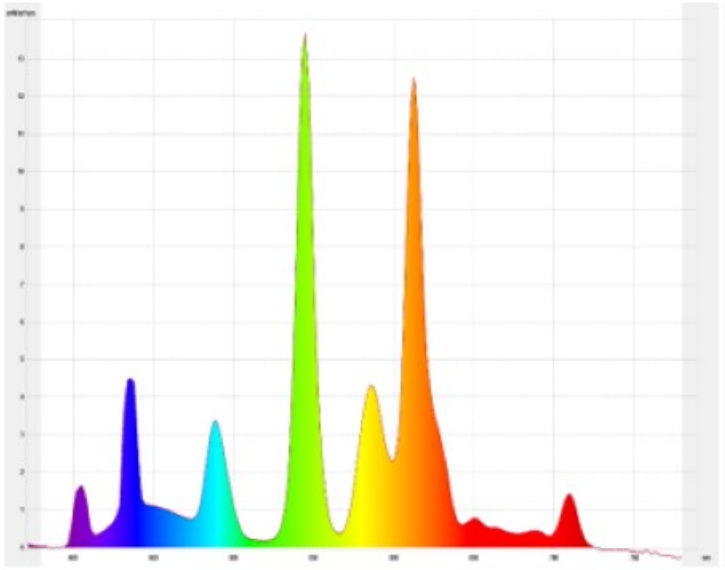

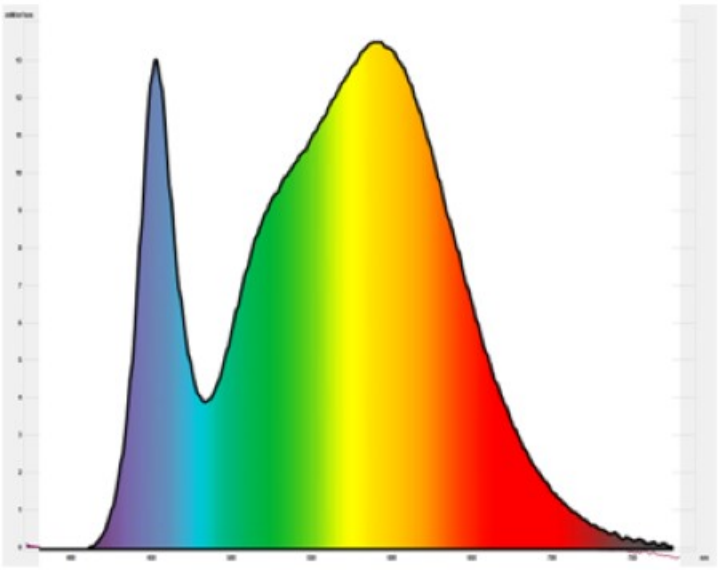

PŮVODNÍ OSVĚTLENÍ (ODPOVÍDÁ ČSN)

BIODYMANICKÉ OSVĚTLENÍ

Pro-kognitivní (denní)
CT 4500 K

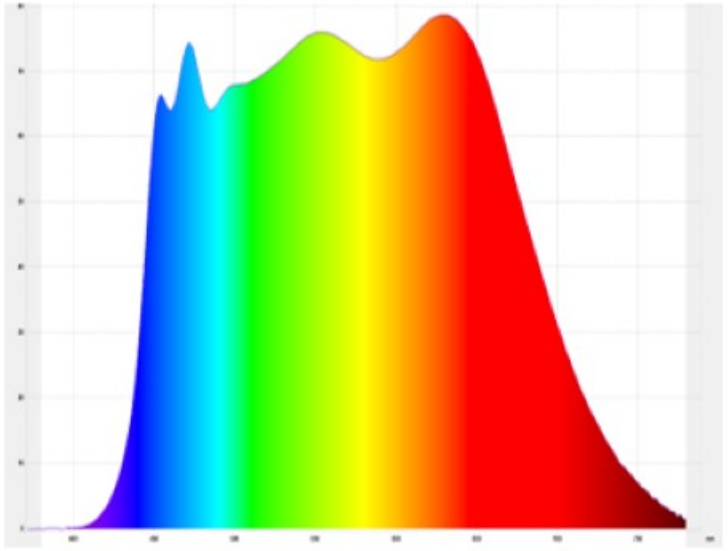

Teplá bílá (večerní)
CCT 2700 K

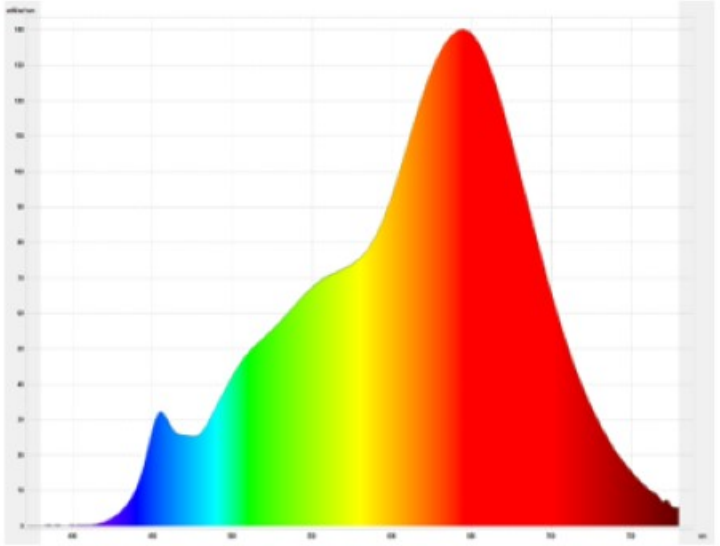

Jantarová barva (noční)
CCT 1800 K

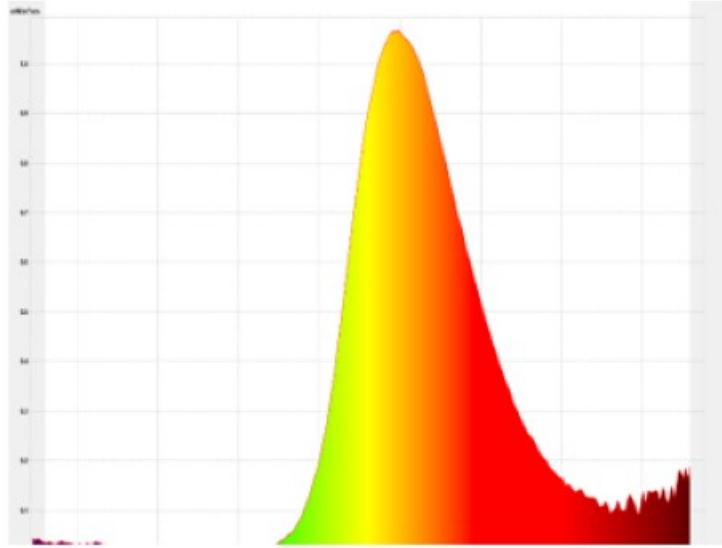

ČVUT

UCEEB

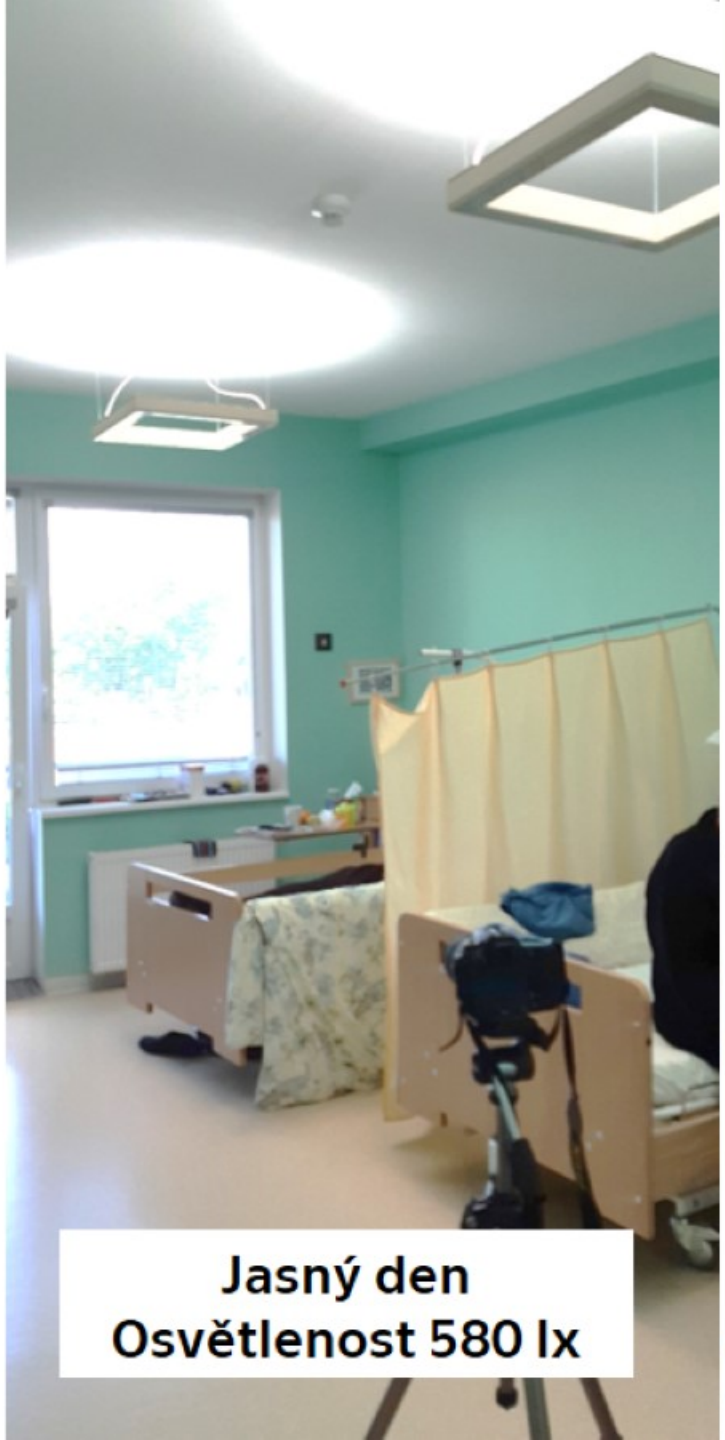
Jasný den
Osvětlenost 580 lx

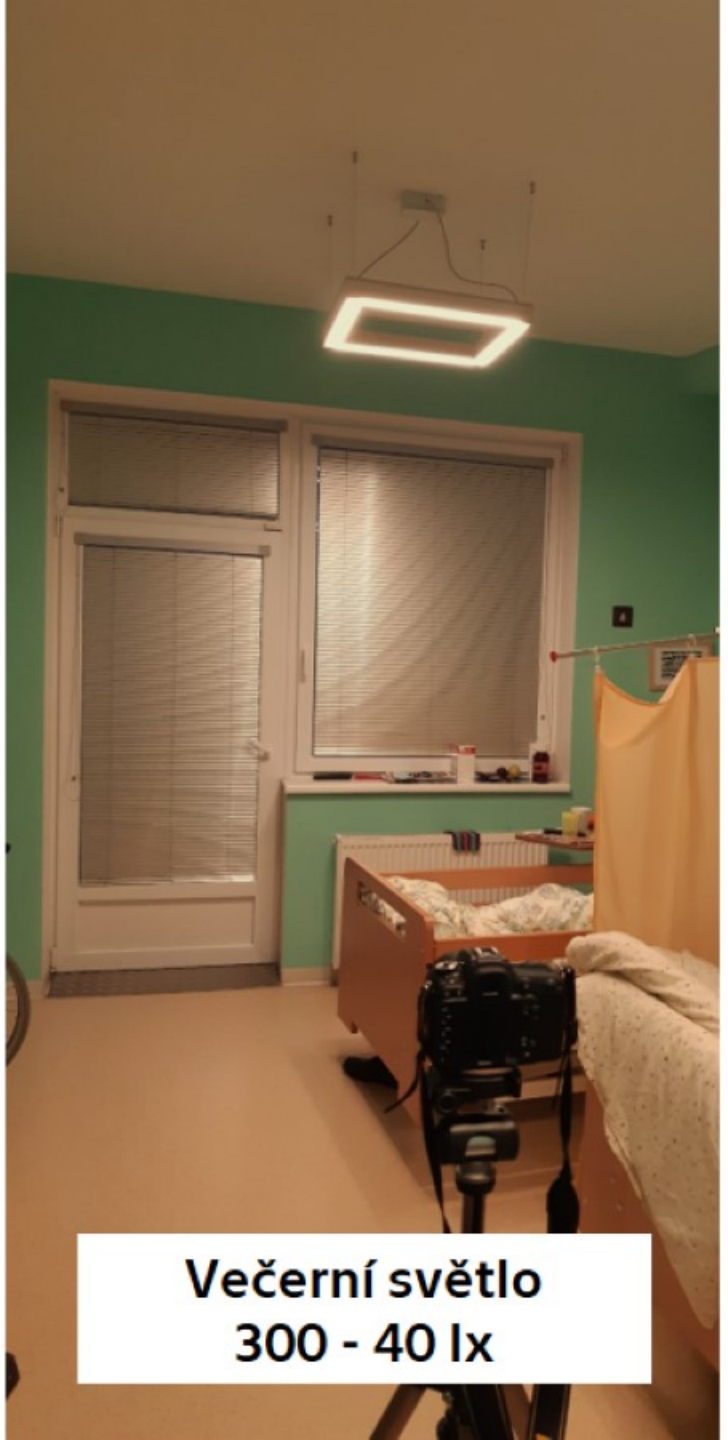
Večerní světlo
300 - 40 lx

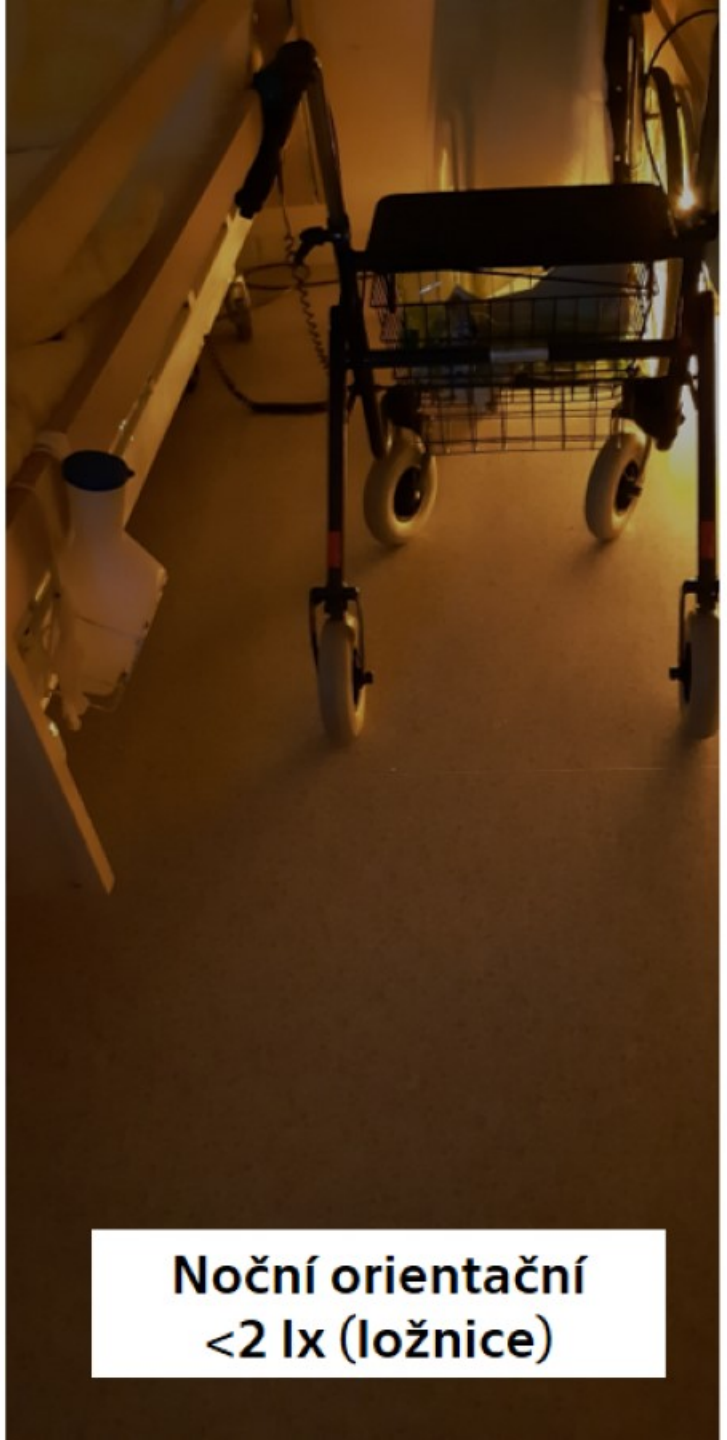
Noční orientační
<2 lx (ložnice)

ČVUT

UCEEB

ČVUT

UCEEB

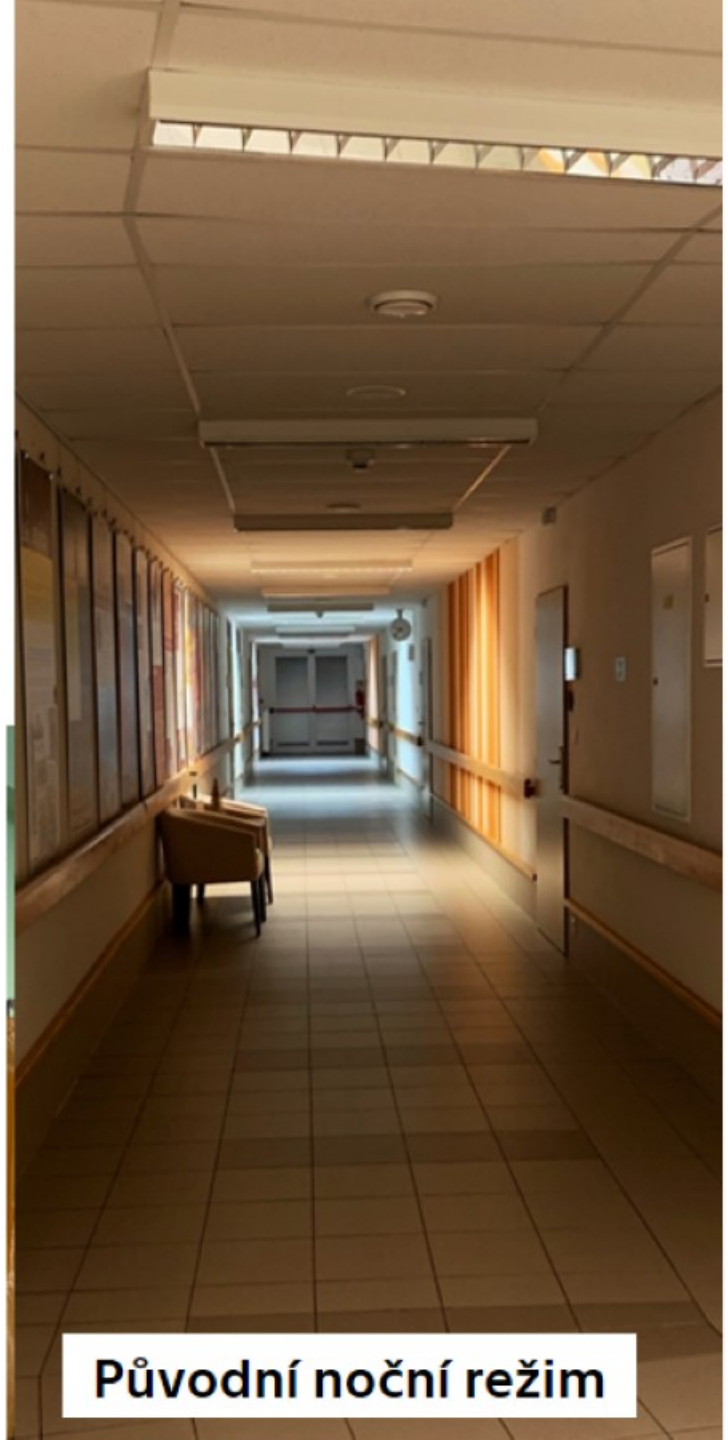

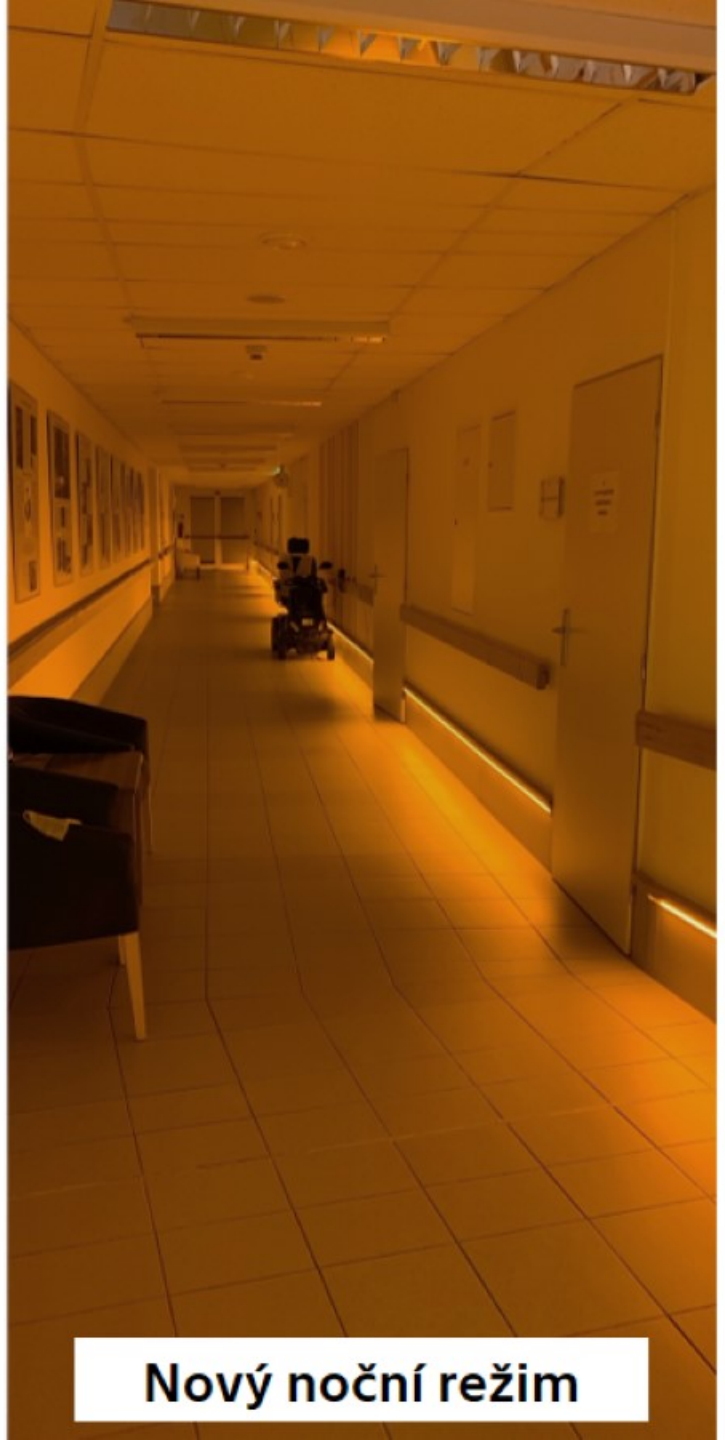

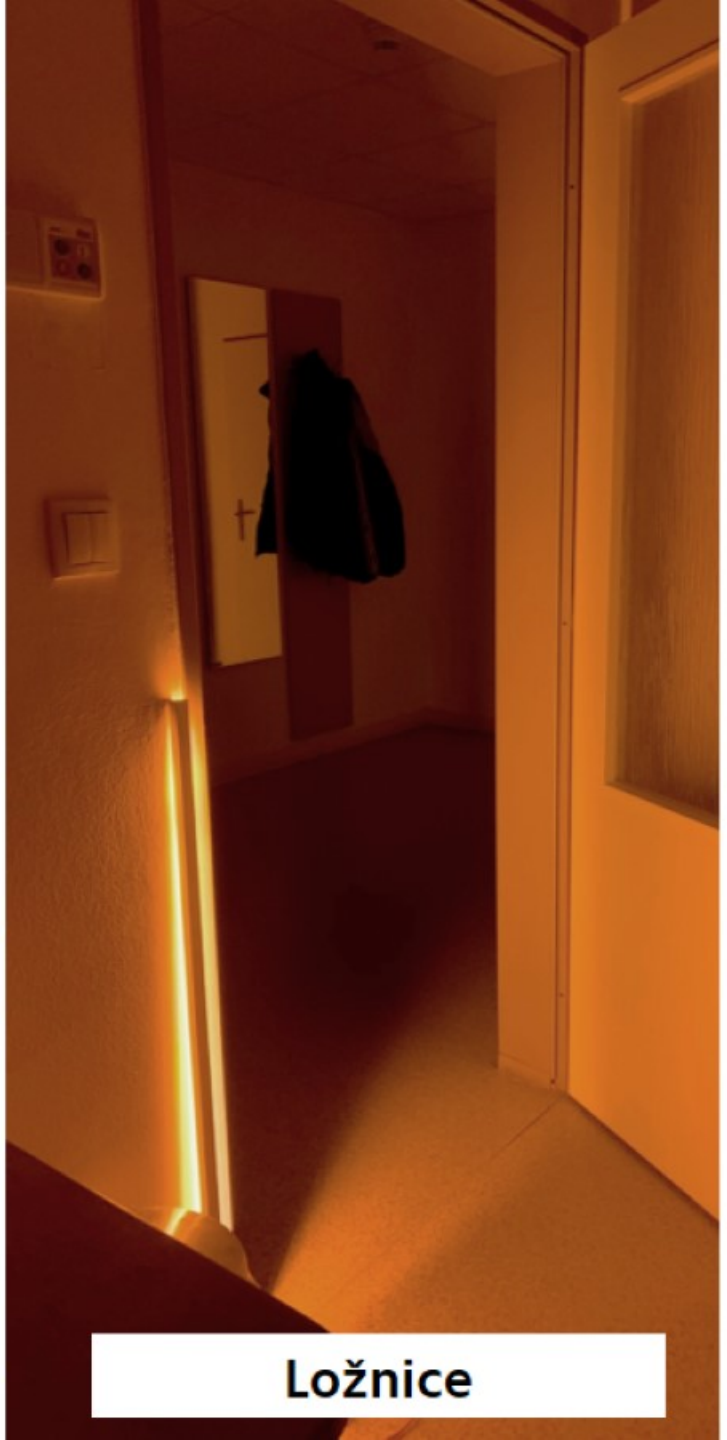

ČVUT

UCEEB

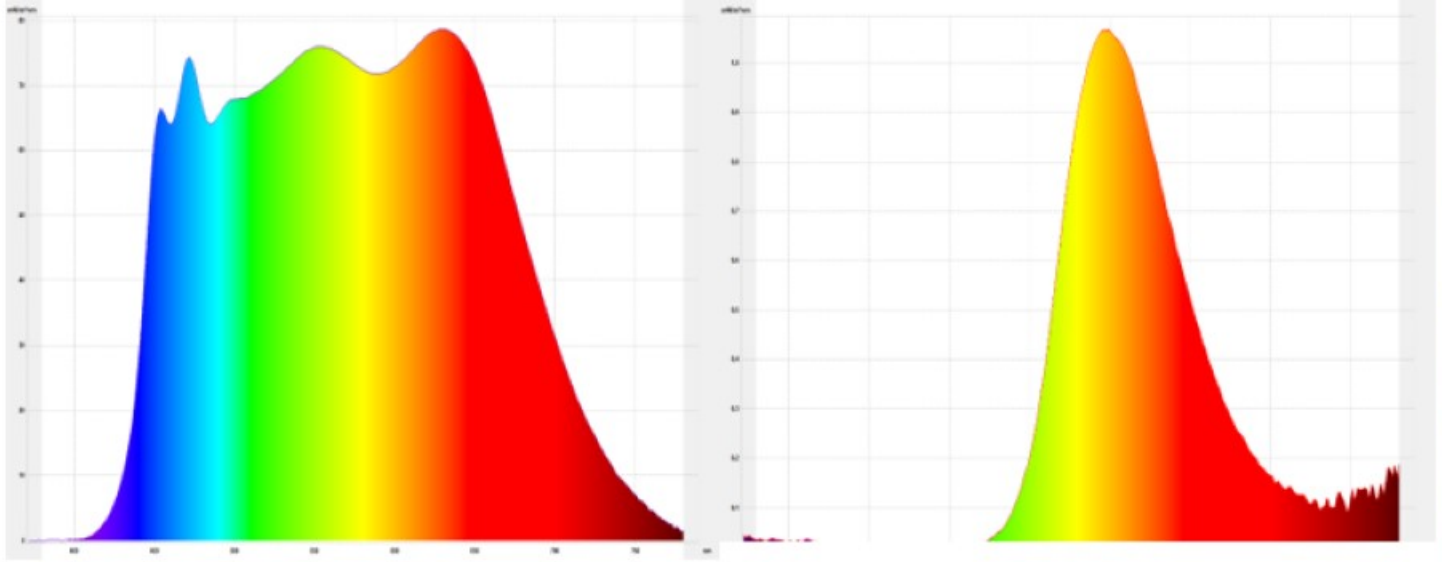

Denní režim

Noční režim

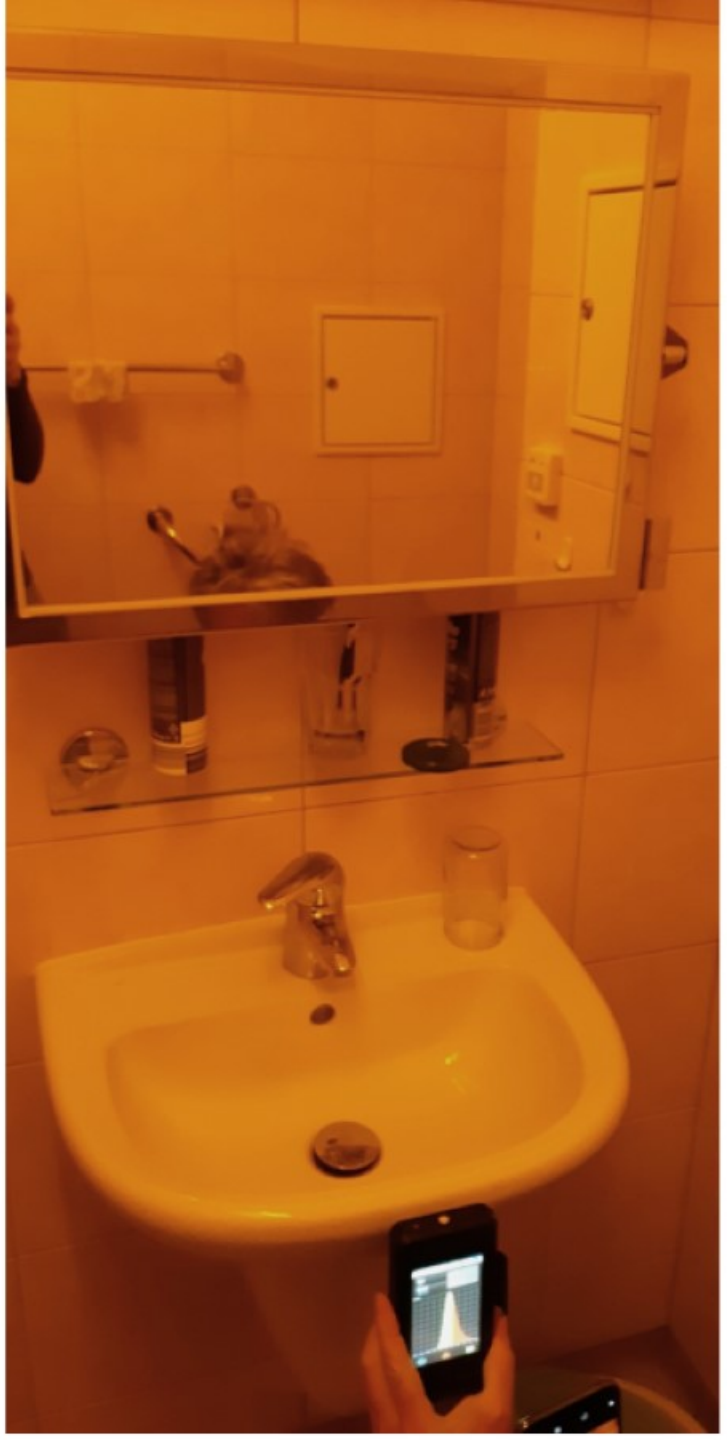

ČVUT

UCEEB

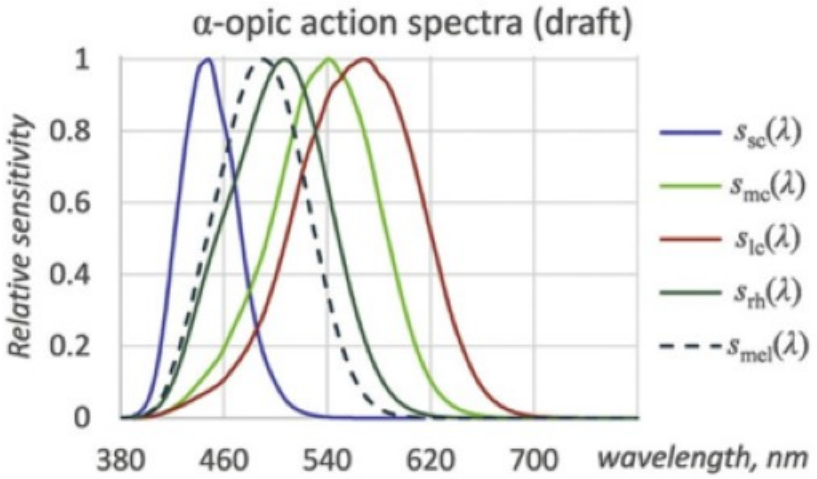

	CCT K	Ra -	Photopic lux	Cyanopic s-cone	Melanopic ipRGCs	Rhodopic rod	Chloropic m-cone	Erythropic l-cone	Melanopická účinnost, v porovnání s denním světlem [%]
Denní plnospektrální, pro-kognitivní LED	4755	92	561	299	**500**	525	564	583	50 %
Večerní, teplá bílá LED, plný výkon (max)	2636	94	331	67,6	**160**	196	266	333	16 %
Pozdní večerní, teplá bílá LED, redukovaný výkon (min)	2600	92	43	8,0	**21,2**	25,5	34,3	43,1	2,1 %
Noční, orientační jantarová LED	1832	50	10	1,9	**2,1**	3,2	7,2	10,6	0,2 %
Zářivka denní, neutrální bílá (původní osvětlení)	3371	82	248	113,9	**128,5**	161	211	240	13 %
Přirozené denní světlo, 5500 K	5500	99	1000	880	**996**	1005	1004	989	100 %

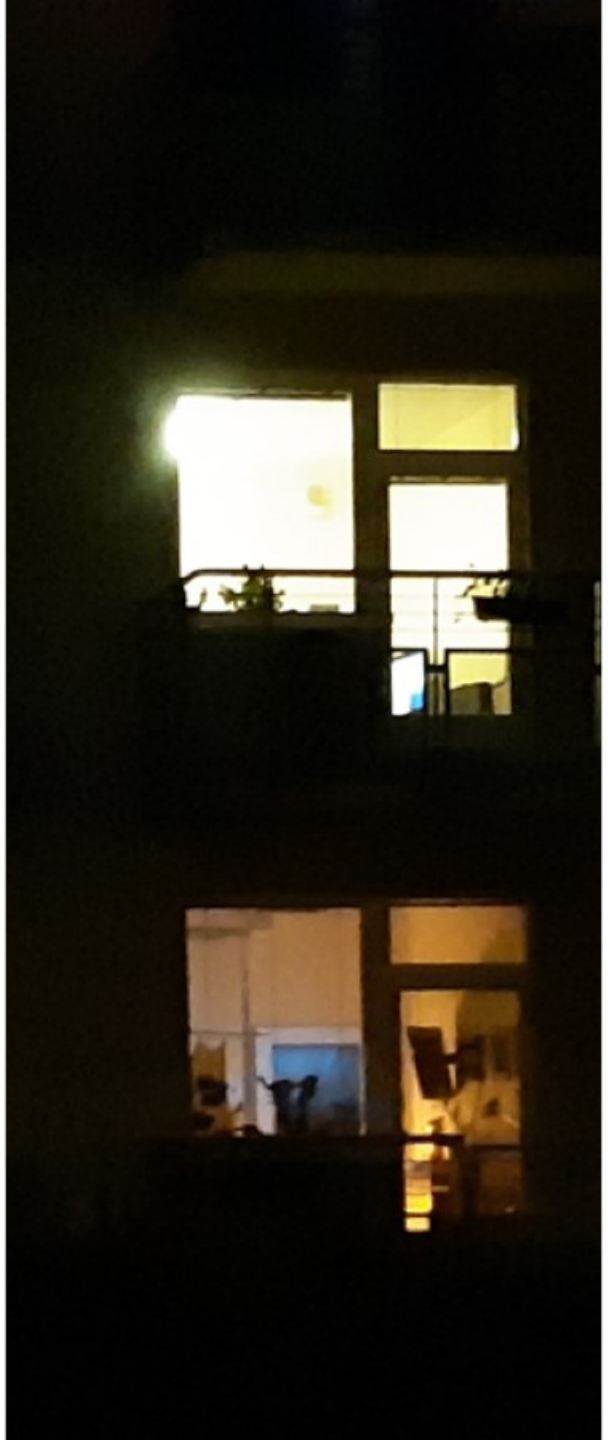

OVĚŘENÍ ÚČINNOSTI

MELATONIN

Fázový posun

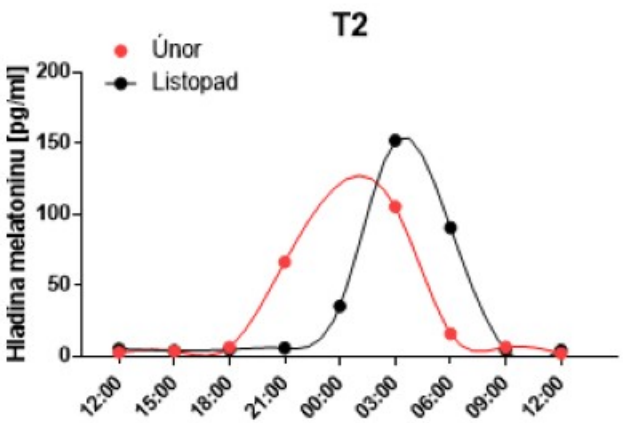

Zvýšení amplitudy

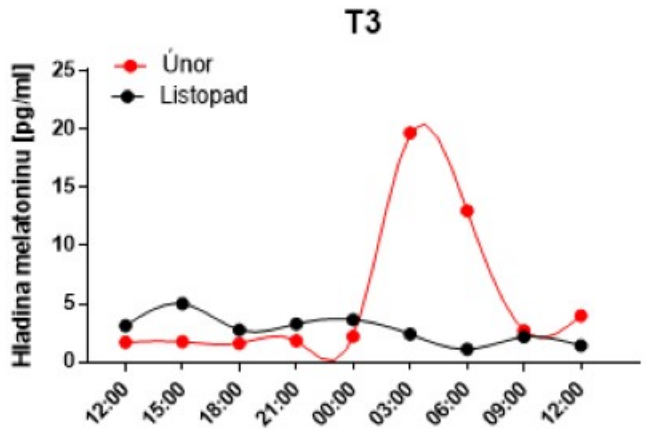

Odstranění vysokého melatoninu během dne

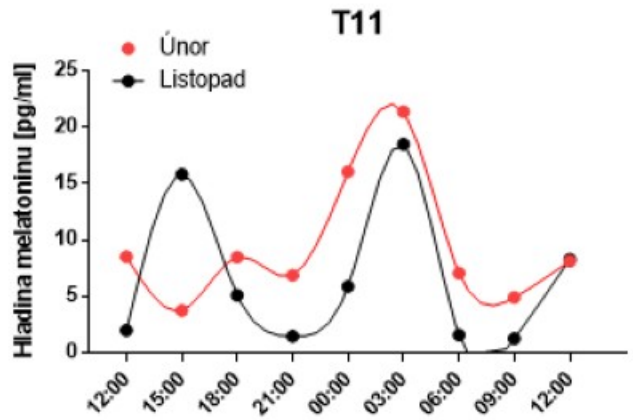

Odlišné reakce u jednotlivců, všechny změny pozitivní !

SUBJEKTIVNÍ HODNOCENÍ

CELKOVÁ SPOKOJENOST S NOVÝM OSVĚTLENÍM

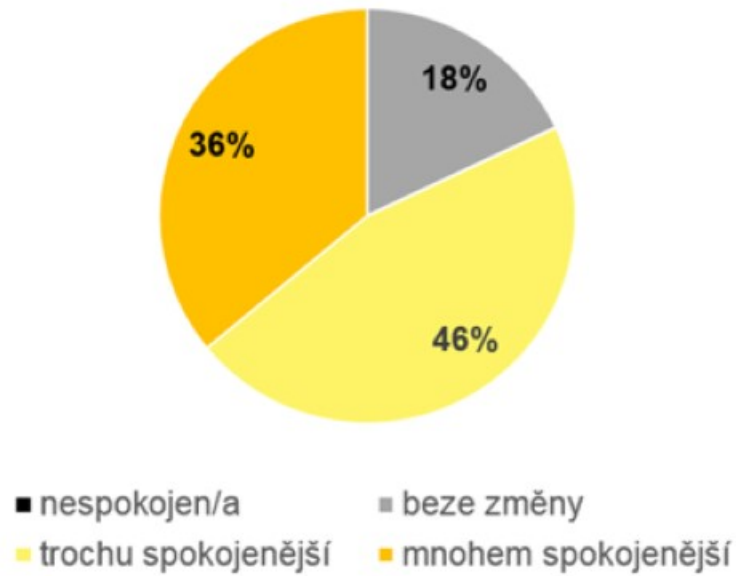

ZMĚNA POHYBLIVOSTI I ZRAKU PO INSTALACI AUTOMATICKÉHO NOČNÍHO OSVĚTLENÍ

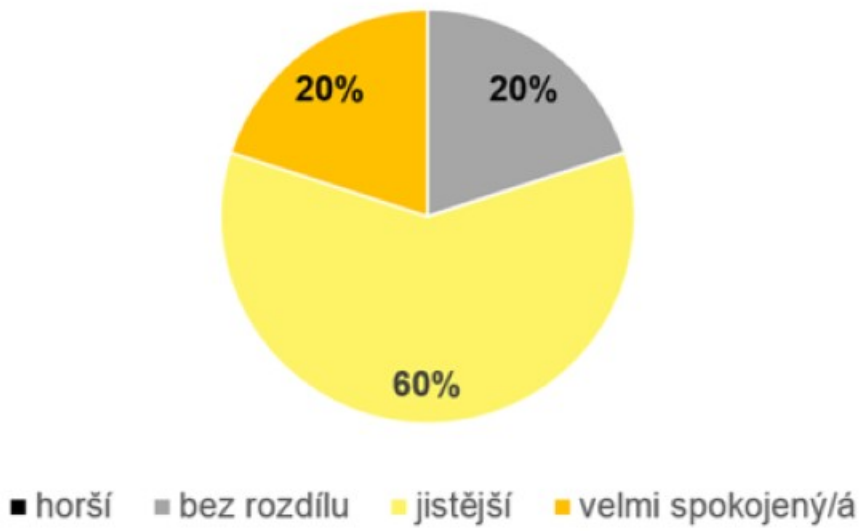

ČVUT

UCEEB

ZÁVĚR

Světlo v našem okolí je biologicky aktivní látka.

Pravidelný denní rytmus a synchronizované vnitřní biologické hodiny jsou důležité pro dobrou výkonnost, regeneraci, zdraví, ...

Pro dobrou synchronizaci je zásadní vytvořit velký kontrast mezi dnem a nocí.

Světelné prostředí definují faktory
intenzita - spektrum - rozložení v prostoru - rozložení v čase

DĚKUJI ZA POZORNOST

lenka.maierova@fsv.cvut.cz
UCEEB ČVUT